

**УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ИЗБОРНОМ ВЕЋУ**

**ПРЕДМЕТ: ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

Комисија за оцену научне заснованости докторске дисертације кандидата Асс мр сци др Снежане Радовановић формирана на седници Изборног већа Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу од 07. 10. 2009. у саставу:

1. Проф. др Драган Миловановић, председник
2. Проф. др Драгољуб Ђокић, потенцијални ментор
3. Доц. др Маја Николић, члан

разматрала је предлог теме докторске дисертације под називом "**Фактори ризика за употребу психоактивних супстанци код младих у Србији**". На основу увида у приложену документацију, Комисија подноси Изборном већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

I Биографски подаци

Кандидат Асс мр сци др Снежана Радовановић, испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању и Статутом Медицинског факултета за израду докторске дисертације.

a) Лични подаци

Др Снежана Радовановић, рођена је 25. марта 1971. године у Крагујевцу. Основну и средњу медицинску школу је завршила у Крагујевцу са одличним успехом, као носилац Вукове дипломе. Медицински факултет у Крагујевцу уписала је 1990. године, а дипломирала 1997. године са просечном оценом 9,00. Исте године уписала је Последипломске студије на Медицинском факултету у Крагујевцу. У периоду од марта 1998. године до марта 2000. године радила је на Медицинском факултету као Научни сарадник на предмету Социјална медицина. 15. марта 2001. године изабрана је на Медицинском факултету у Крагујевцу за асистента приправника, за предмет Социјална медицина. Од 25. септембра 2000. године ради у Институту за јавно здравље у Крагујевцу, у Служби за социјално-медицинска истраживања. Специјализацију из социјалне медицине на Медицинском факултету у Крагујевцу уписала је 01. децембра 2000. године, а специјалистички испит положила фебруара 2004. године. Магистарску тезу под називом «Развој лекарског кадра у Србији од 1950-2000. године» одбранила 31.01.2005. године на Медицинском факултету у Крагујевцу. 01. марта 2005. године изабрана је на Медицинском факултету у Крагујевцу за асистента, за предмет Социјална медицина.

б) Списак публикованих радова Асс мр сци др Снежане Радовановић

Радови штампани у часописима од националног значаја (M 50)

1. Kocić S, Milić Č, **Radovanović S.** Karakteristike korišćenja stacionarne zdravstvene zaštite starih u KBC-u Kragujevac 1999-2002. Zdravstvena zaštita 2006; 1:19-24.(M52; 1,5 бод)
2. **Radovanović S.** Kocić S, Milić Č. Mortalitet od malignih neoplazmi na teritoriji Šumadijskog okruga. Zdravstvena zaštita 2005; 5: 41-46. (M52; 1,5 бод)

3. **Snežana Radovanović**, Časlav Milić, Sanja Kocić, Nada Milovanović. Učestalost korišćenja psihoaktivnih supstanci kod srednjoškolske omladine Kragujevca. Medicinski časopis 2008; 42(1): 30-33.(M53; 1 бод)
4. Sanja Kocić, Časlav Milić, **Snežana Radovanović**, Gordana Gajović. Zaključeni i razvedeni brakovi na teritoriji Srbije u periodu 1950-2005. godina. Medicinski časopis 2008;42(1) 39-43. (M53; 1 бод)
5. **Radovanović S**, Kocić S, Milovanović N. Konzumiranje alkohola kod srednjoškolske omladine. Materia Medica 2008; 24 (4): 21-24. (M52; 1,5 бод)
6. Plašić A, Grbić G, Kocić S, **Radovanović S**. Socijalnomedicinske karakteristike suicida na teritoriji Grada Kragujevca u periodu 1996-2001. Materia Medica 2008; 24 (2): 12-19. (M52; 1,5 бод)
7. Popović P, Milić Č, Kocić S, **Radovanović S**. Vanbolnički morbiditet stanovništva Grada Kragujevca. Zdravstvena zaštita 2009;1: 29-35. (M52; 1,5 бод)
8. **Radovanović S**, Milić Č, Kocić S, Đonović N.Učestalost i rasprostranjenost malignih neoplazmi na teritoriji Grada Kragujevca u periodu 1996-2002. godina. Zdravstvena zaštita 2009; 2: 33-40. (M52; 1,5 бод)

Радови објављени у научним часописима међународног значаја (M 20)

1. Đonović N, Milić Č, Kocić S, **Radovanović S**. Skolioza kod dece od 7 do 18 godina i uslovi rada u osnovnim i srednjim školama na teritoriji Grada Kragujevca. Medicinski pregled 2008. u štampi (M23; 3 бода)
2. **Radovanović S**, Milić Č, Kocić S. Opšte karakteristike upotrebe i zloupotrebe psihoaktivnih supstanci kod srednjoškolske omladine. Medicinski pregled 2009. u štampi (M23; 3 бода)
3. **Radovanović S**, Kocić S, Šorak M, Milić Č. Stavovi i ponašanje studenata u vezi sa reproduktivnim zdravljem. Medicinski pregled 2009. u štampi (M23; 3 бода)

Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу (M60)

1. **Radovanović S**, Milić Č, Kocić S. Maligne neoplazme kod starih, Sedmi nacionalni gerontološki kongres, Vrnjačka Banja, 9-12. maj 2006. (M64;0,2 бода)
2. Kocić S, Milić Č, **Radovanović S**. Faktori suicidalnog rizika starih osoba, Sedmi nacionalni gerontološki kongres, Vrnjačka Banja, 9-12. maj 2006. (M64;0,2 бода)

Саопштење са скупа националног значаја, штампано у целини (M60)

1. Andrejević V, Popović P, **Radovanović S**, Milić Č, Kocić S. Socioekonomska komunikacija osoba trećeg životnog doba smeštenih u Gerontološkom centru Kragujevac, Šesti gerontološki kongres Jugoslavije, Vrnjačka Banja, 12-16. maj 2002, 99-101 str. (M63; 0,5 бодова)

Саопштења са међународног скупа, штампано у целини (M 30)

1. Andrejević V, Popović P, Kocić S, **Radovanović S**. Objektivni zdravstveni status starih osoba na području Grada Kragujevca. 2 nd Croatian Gerontological Congress, Opatia, Croatia, March 8-12 2006. (M33; 1 бод)
2. Kocić S, Milić Č, **Radovanović S**. The characteristics of suicide with the persons at the age of 65 above the age, 2 nd Croatian Gerontological Congress, Opatia, Croatia, March 8-12 2006. (M33; 1 бод)
3. Kocić S, Milić Č, **Radovanović S**, Andrejević V. The use of stationary health care of the elderly in the Clinical hospital center, Kragujevac, 2 nd Croatian Gerontological Congress, Opatia, Croatia, March 8-12 2006. (M33; 1 бод)
4. **Radovanović S**, Milić Č, Kocić S, Popović P, Andrejević V. Najčešći uzroci smrti starih 65 i više godina hospitalizovanih u KBC-u Kragujevac za period 1997-2000. godina, Internacionalni kongres Zdravlje za sve – Perspektive zdravlja u 21. veku, Banja Luka, 04-08. 2003,454-463 str. (M33; 1 бод)

II Подаци о предложеној теми

a) Наслов докторске дисертације

Наслов докторске дисертације је "Фактори ризика за употребу психоактивних супстанци код младих у Србији"

б) Предмет студије

Предмет студије је утврђивање најзначајнијих фактора ризика за злоупотребу психоактивних супстанци код младих у Србији као и подела фактора ризика на групе у односу на значајност утицаја на младе.

ц) Циљеви студије

1. Да се испита и утврди учесталост коришћења психоактивних супстанци (цигарете, алкохол, дроге) у популацији 12 до19 година у Србији
2. Да се утврди повезаност утицаја породичних фактора на ставове и учесталост коришћења психоактивних супстанци у популацији 12 до19 година у Србији
3. Да се рангирају најчешће коришћене психоактивне супстанце у популацији 12 до19 година у Србији
4. Да се испита и утврди учесталост свих врста злостављања код популације 12 до19 година у Србији
5. Да се утврди повезаност злостављања и коришћења психоактивних супстанци код популације 12 до19 година у Србији
6. Да се испитају ставови и навике испитиване популације у односу на коришћење психоактивних супстанци ради певенирања истих
7. Да се утврде фактори ризика за употребу психоактивних супстанци у популацији 12 до19 година у Србији
8. Сагледавање промена у учесталости коришћења психоактивних супстанци у популацији 12 до19 година у Србији у периоду 2000-2006.година

д) У истраживање се улази са следећим претпоставкама

1. У породицама које имају негативне обрасце понашања (а које се односе на конзумирање алкохола, цигарета и дрога) потомци узраста 12-19 година чешће користе психоактивне супстанце
2. Омладина која је била изложена злостављању (породичном и ванпородичном) чешће користи психоактивне супстанце
3. Узраст није предиспонирајући фактор за почетак коришћења психоактивних супстанци
4. Пол није предиспонирајући фактор за почетак коришћења психоактивних супстанци

е) Методе истраживања

е1) Врста студије

Истраживање се ради у оквиру Пројекта Здравствено стање, здравствене потребе и коришћење здравствене заштите становништва Србије, (Институт за јавно здравље Србије, 2006. године); Исто истраживање је спроведено и 2000. године (Главни истраживач Проф. др Драгољуб Ђокић). Оба наведена истраживања представљају студије пресека на репрезентативном узорку становништва Србије као целине и становништва великих подручја (Централна Србија, Војводина, Београд), по полу, старости и месту живљења. Коришћење аналогне методологије у оба истраживања дозвољава поређење резултата и извођење оцена о променама у учесталости коришћења психоактивних супстанци у популацији 12 до19 година у Србији у периоду 2000-2006.година.

e2) Детаљан опис методологије

Истраживање се ради на популацији становништва Србије старости 12 до 19 година. Узорак од 1938 испитаника (јединица посматрања) репрезентује популацију Србије као целине, по полу, старости и месту живљења.

У овом истраживању биће анализирани релевантни подаци:

- демографске карактеристике испитаника (пол, старост, место живљења, величина породице и породичне карактеристике)
- навике испитаника и њихов однос према здрављу и стилу живота
- навике и ставови испитаника према пушењу, алкохолу и другим психоактивним супстанцама
- навике и ставови породица испитаника
- карактеристике породичног живота са посебним освртом на психичко и физичко насиље
- ставови и искуства испитаника о психичком и физичком насиљу

Методи одабира испитаника су били унапред одређени и дефинисани и идентични за све крајеве Србије по методи случајног узорка. Инструмент за прикупљање података били су специјално дизајнирани упитници за ово истраживање (за испитанике узраста 12-19 година јер је истраживање спроведено на свим узрастним категоријама становништва).

e3) Статистичка обрада података

Сви подаци из анкетних упитника биће приказани и анализирани адекватним математичко-статистичким методама примереним типу и врсти података. За приказивање података користиће се дескриптивне методе: табелирање, графичко приказивање, мере централне тенденције и мере варијабилитета. За анализу података користиће се следећи тестови:

- параметарски: анова, једнофакторска, двофакторска и мултифакторска, Френкова, линеарна корелација и регресија – мултиваријантна;
  - непараметарски: χ^2 тест, медијан тест, Фишеров тест вероватноће и Краскал-Волисов тест.
- Сви резултати ће бити приказани табеларно и графички.

ф) Очекивани резултати и значај докторске дисертације

Очекује се да се коришћење психоактивних супстанци у популацији омладине 12-19 година у Србији помера ка млађем старосном добу, да су смањене разлике по полу у погледу учесталости и количине употребе психоактивних супстанци и да је скраћено време између пробања психоактивних супстанци и злоупотребе истих. Такође се очекује комбиновање разних врста психоактивних супстанци и њихова истовремена употреба. Значај студије је у утврђивању најзначајнијих фактора ризика за злоупотребу психоактивних супстанци код младих у Србији као и подела фактора ризика на групе у односу на значајност утицаја на младе.

III Закључак и предлог Комисије

На основу података презентованих у у тачкама I и II овог извештаја, Комисија доноси следећи

ЗАКЉУЧАК

1. На основу досадашњег научно – истраживачког рада кандидат Асс мр сци др Снежана Радовановић испуњава услове за одобрење теме и израду докторске дисертације.
2. Предложена тема је научно оправдана , истраживање је прецизно постављено и дефинисано, а методологија јасна.

3. Комисија сматра да ће докторска дисертација кандидата Асс. мр сци др Снежане Радовановић дати научни допринос постојећим истраживањима у области Народног здравља и Социјалне медицине.

4. Комисија предлаже Изборном већу Медицинског факултета у Крагујевцу да прихвати пријаву теме докторске дисертације кандидата др Снежане Радовановић, са сугестијом да се изврши мања корекција наслова у "**Фактори ризика за злоупотребу психоактивних супстанци код младих у Србији**" и да одобри кандидату израду докторске дисертације.

Предлог ментора

За ментора Комисија предлаже Проф. др Драгољуба Ђокића, редовног професора Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу.

У Крагујевцу,
02. 11. 2009.

Комисија:

1. Проф. др Драган Миловановић – председник
Ванредни професор Медицинског факултета
Универзитета у Крагујевцу
(Научна област Клиничка фармакологија)

---

2. Проф. др Драгољуб Ђокић – ментор
Редовни професор Медицинског факултета
Универзитета у Крагујевцу
(Научна област Социјална медицина)

---

3. Доц. др Маја Николић- члан
Доцент Медицинског факултета
Универзитета у Нишу
(Научна област Хигијена са медицинском екологијом)
